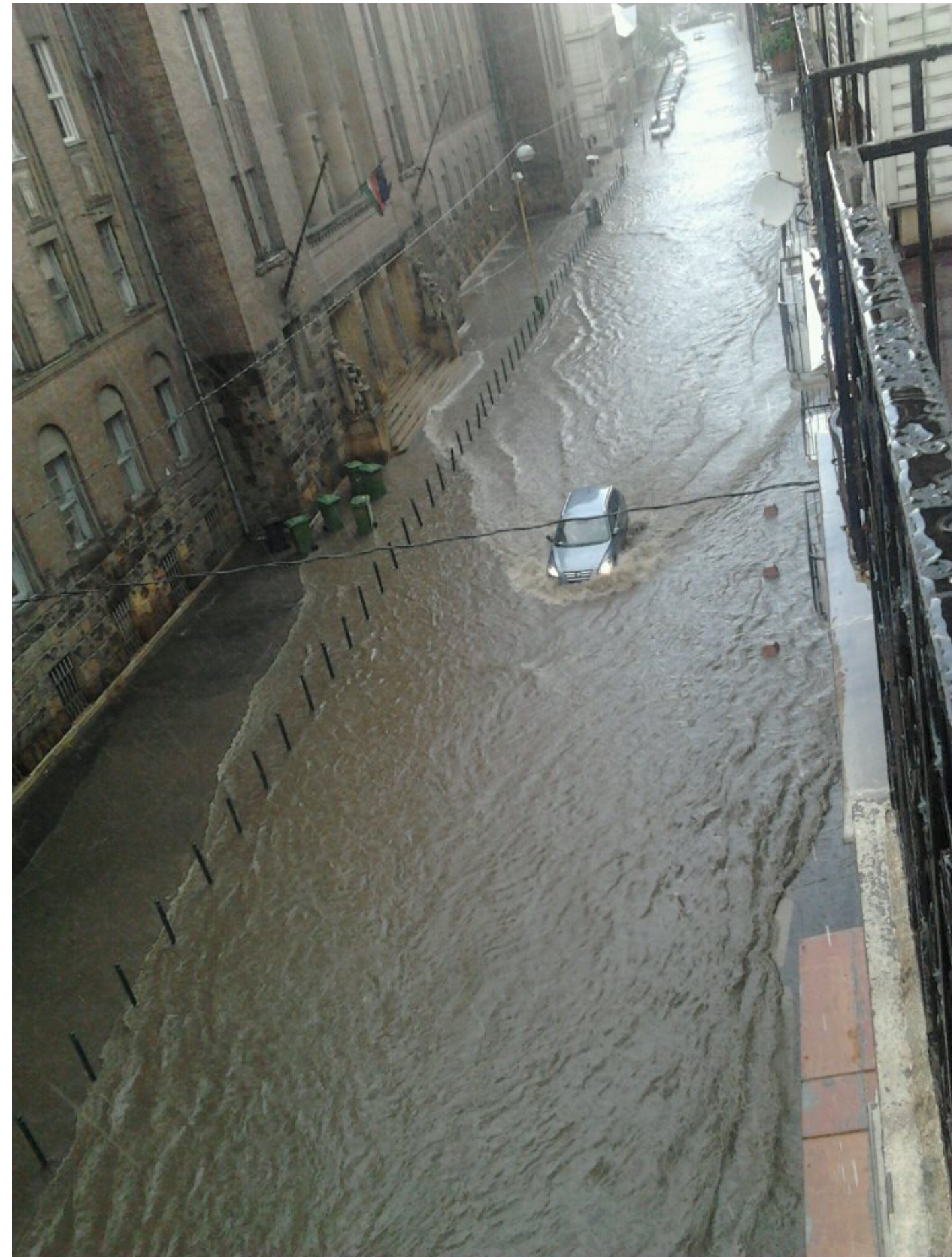

Mit jósolnak a klímamodellek Budapestre?

Honti Márk

HUN-REN-BME Vízgazdálkodási Kutatócsoport

Időjárási meglepetések

“Az éghajlatváltozás miatt az extrém időjárás gyakoribbá és intenzívebbé válik.”

Időjárási meglepetések

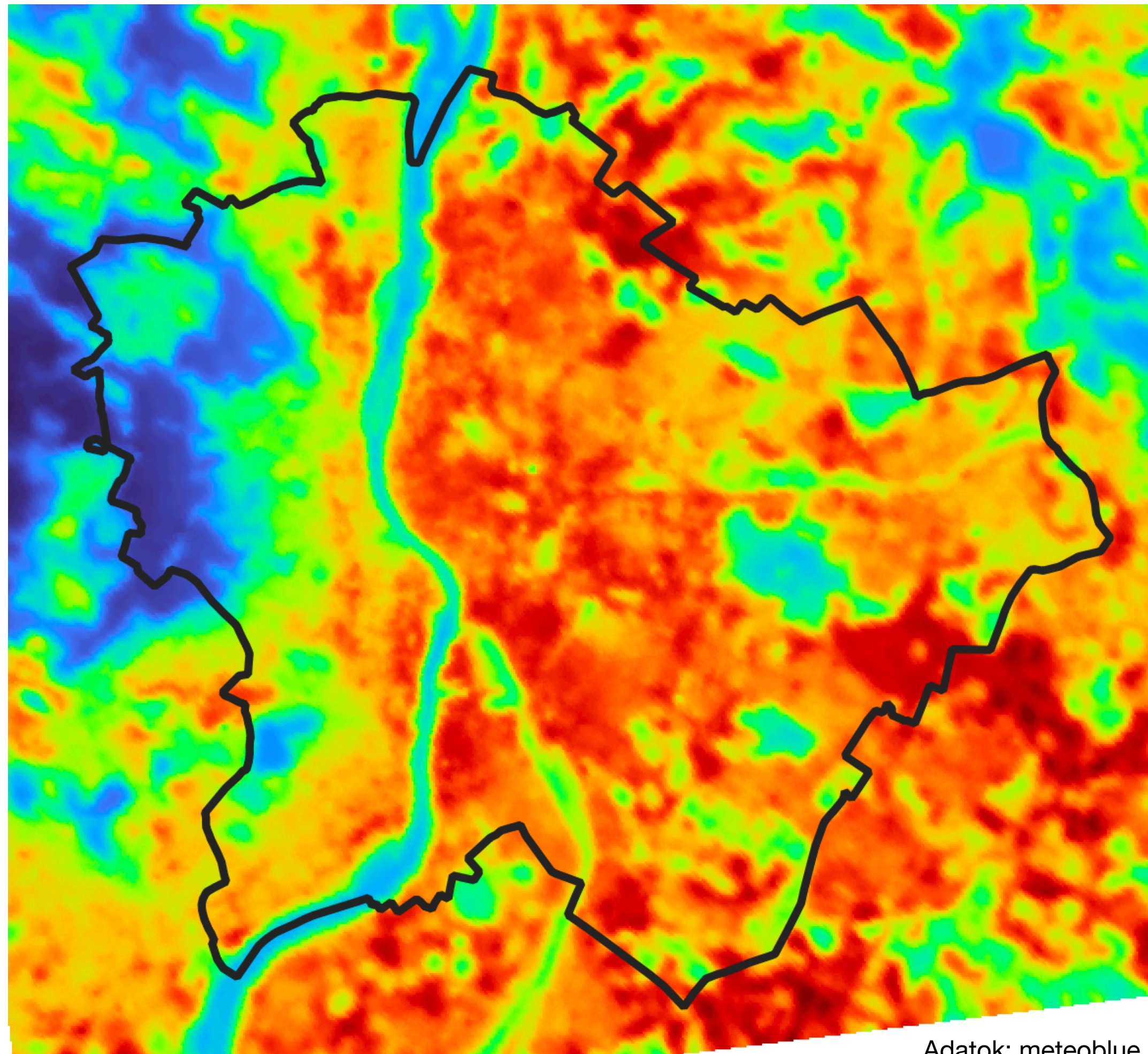
fotók: index

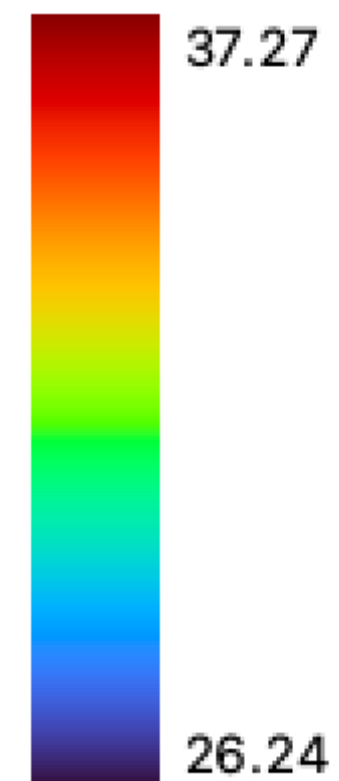
fotó: 24.hu

Időjárási meglepetések

Léghőmérséklet 2024. 07. 17. 13:00

Adatok: meteoblue

fotó: index

Az előrejelzés és felkészülés nehézségei

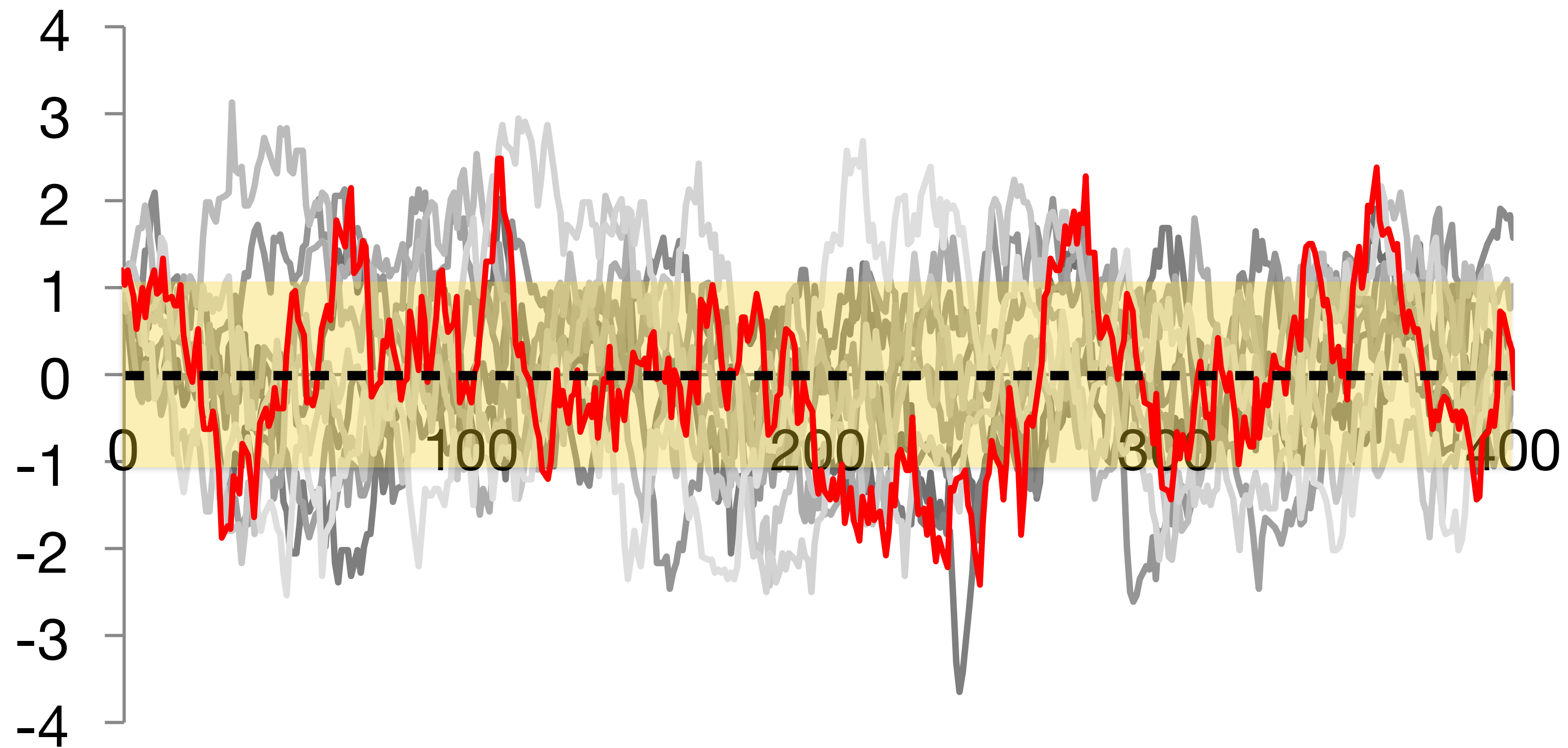
Milyen lesz az éghajlat?

Milyen extrém időjárási események lesznek?

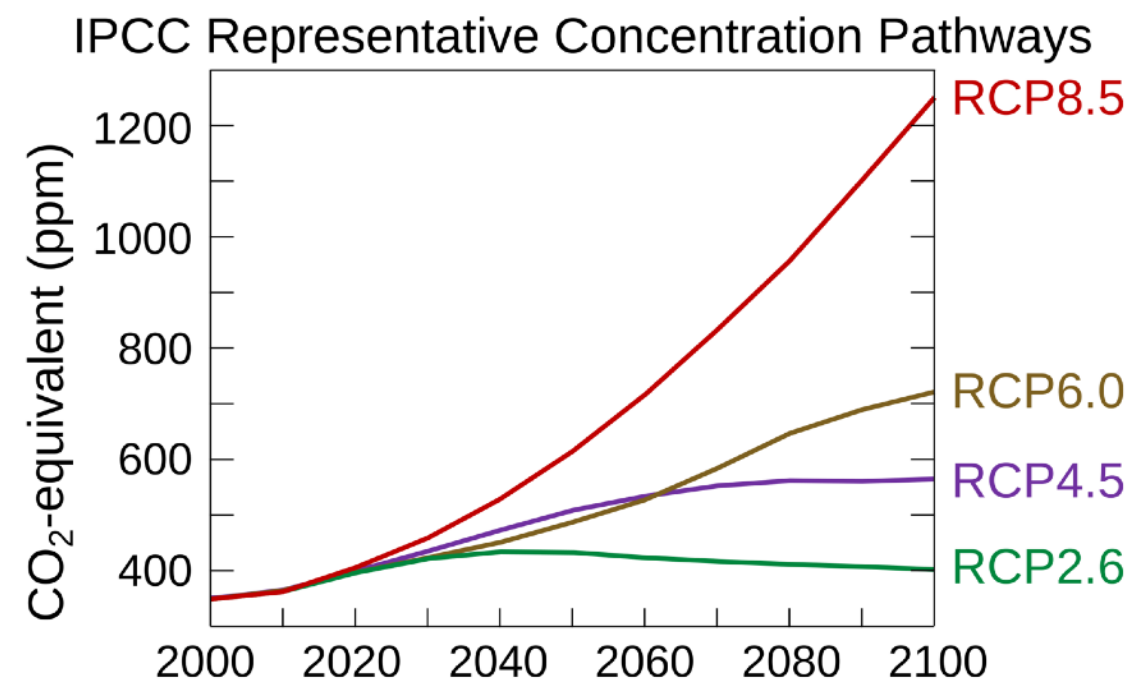

Éghajlat

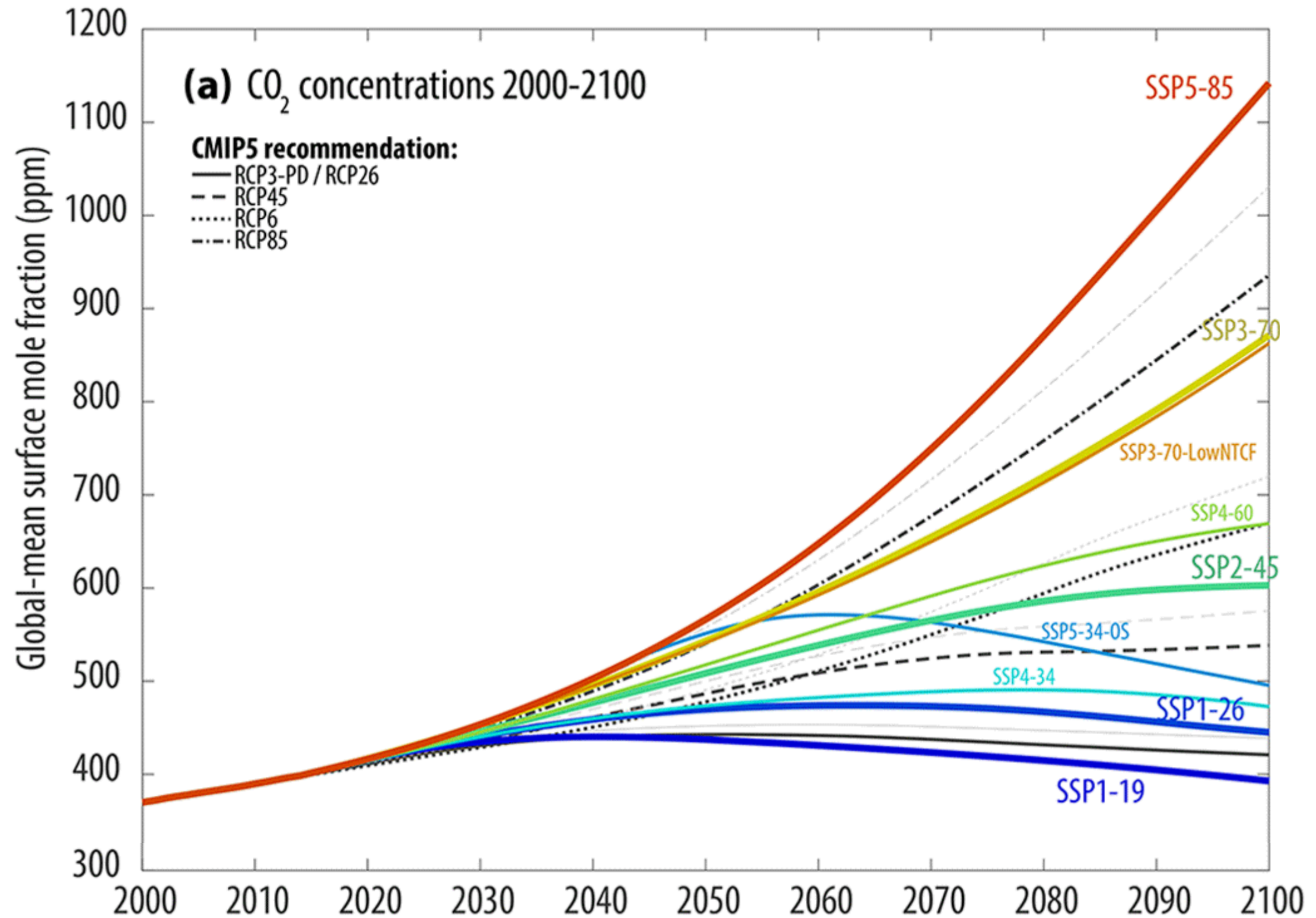

- Az éghajlat az időjárás statisztikai eloszlása
  - A 'valódi' éghajlatot több időjárási realizáció alapján becsülhetnénk (a sokaság tulajdonságaiból), de csak egy időjárást figyelhetünk meg!
  - vagy nagyon hosszú megfigyelésekkel (ha közben nem lenne éghajlatváltozás)

Éghajlatváltózási forgatókönyvek

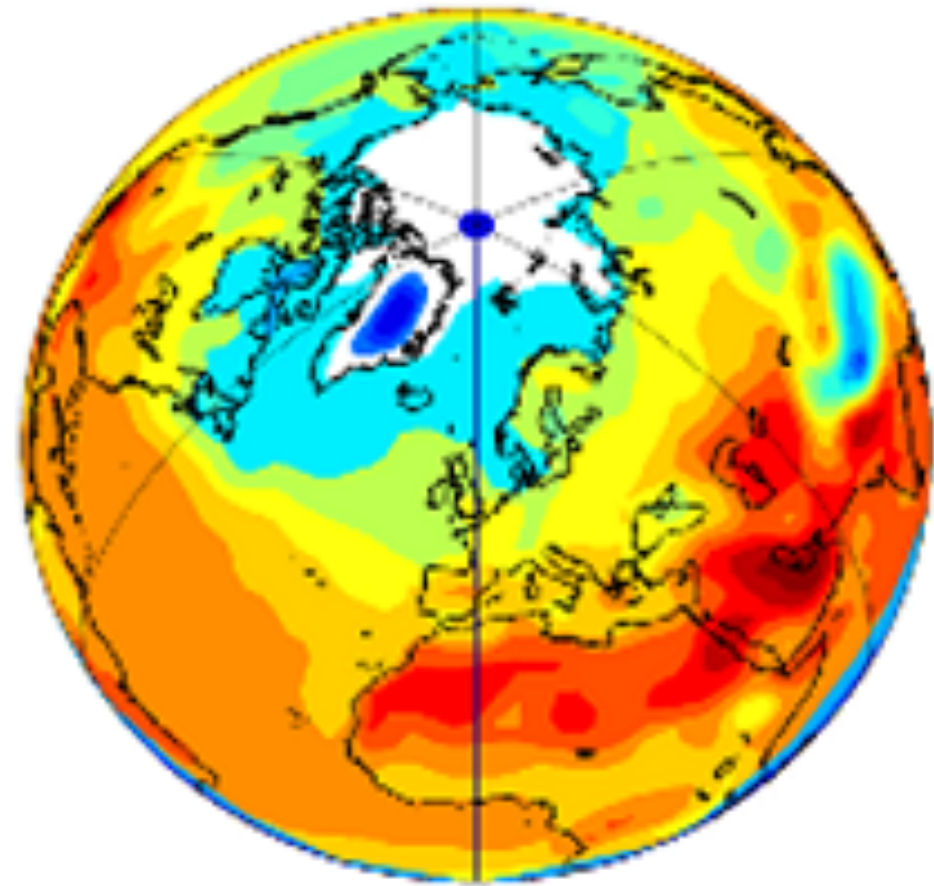
https://en.wikipedia.org/wiki/Representative_Concentration_Pathway

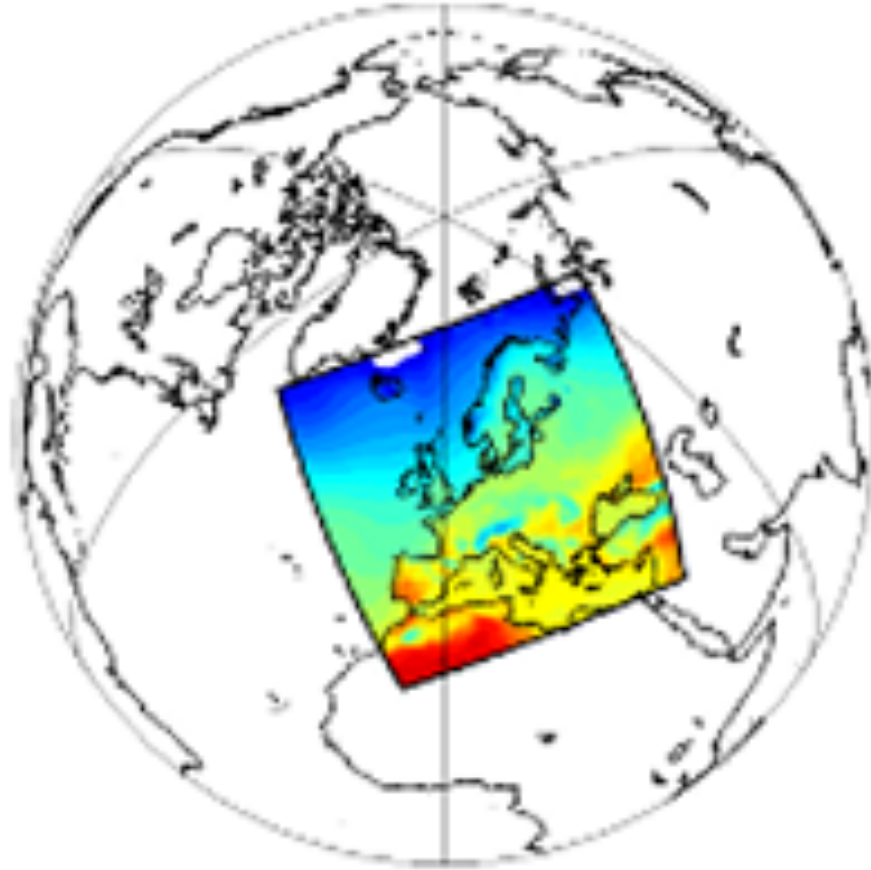
Modellezni kell!

Éghajlati modellezés

Globális modell

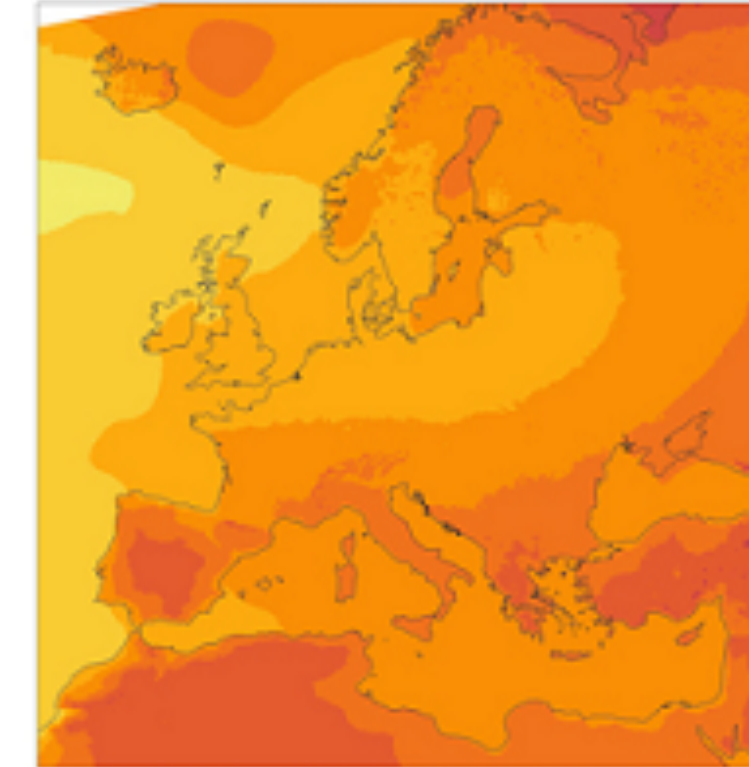

Regionális modell

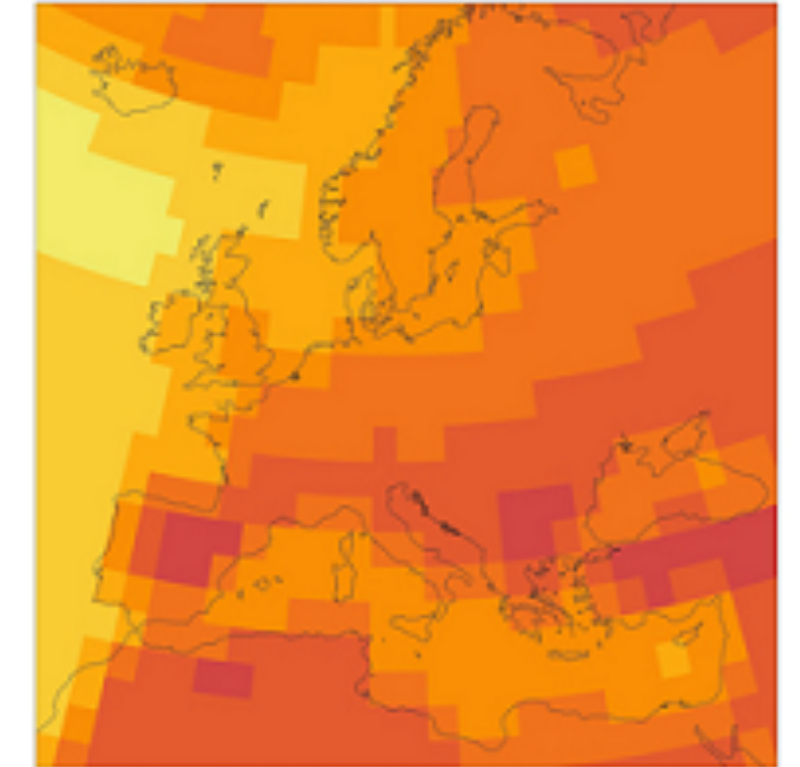
Regionális modell

CORDEX rcp8.5

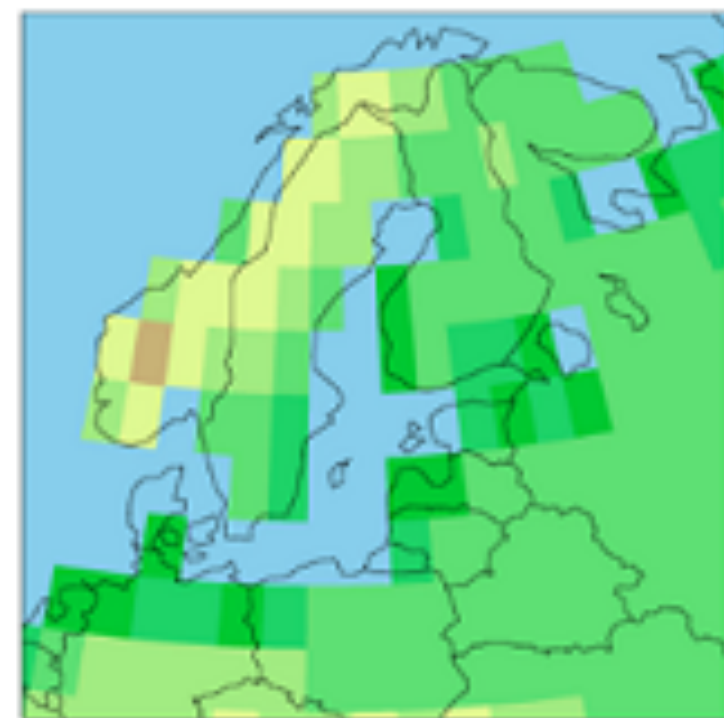

Globális modell

CMIP5 rcp8.5

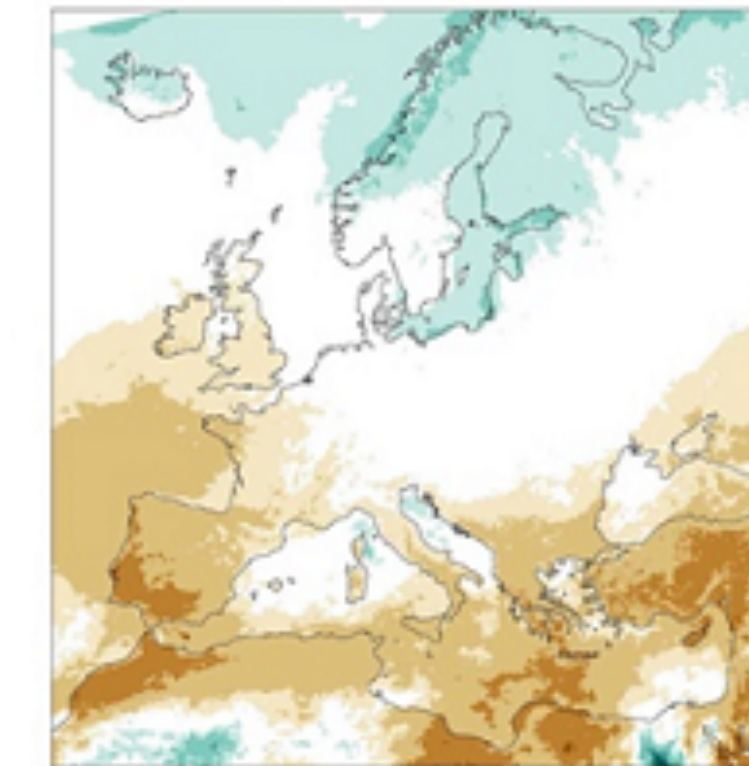

Hőmérsékleti anomália [°C]
(2041-2070) vs. (1981-2010)

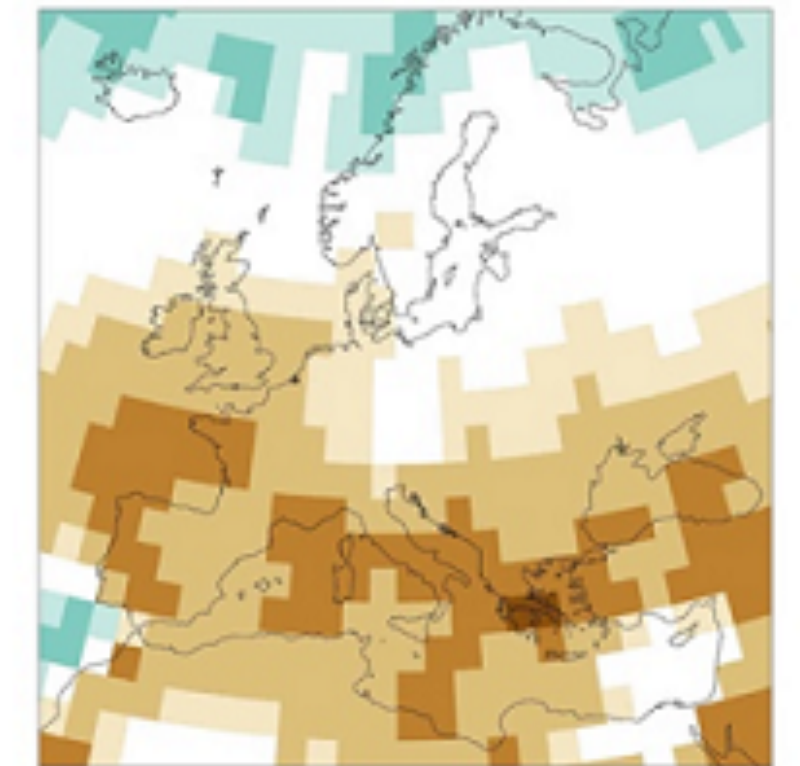

Rosby Centre, SMHI.

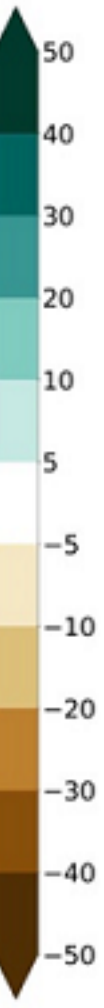
CORDEX rcp8.5

CMIP5 rcp8.5

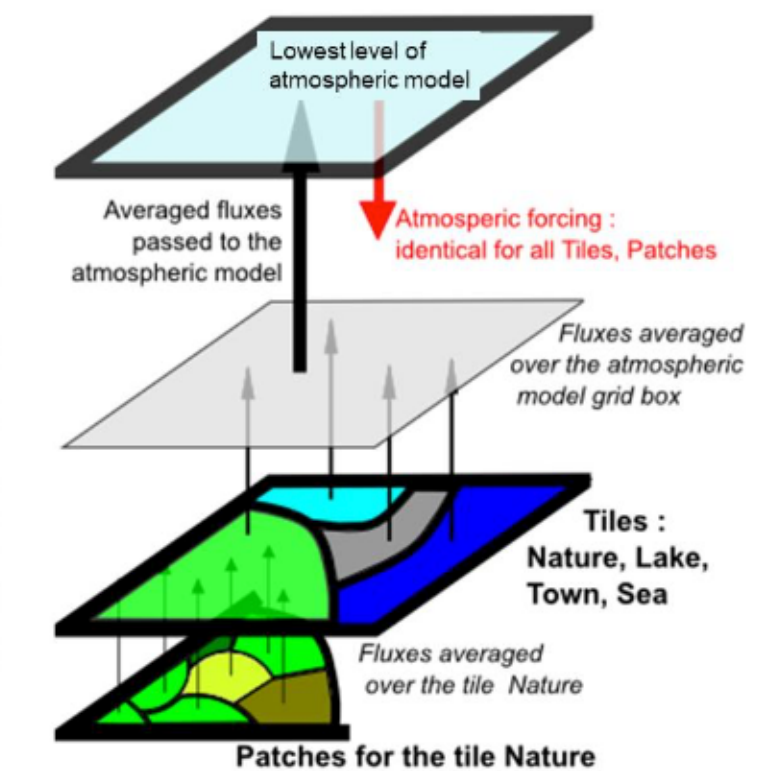
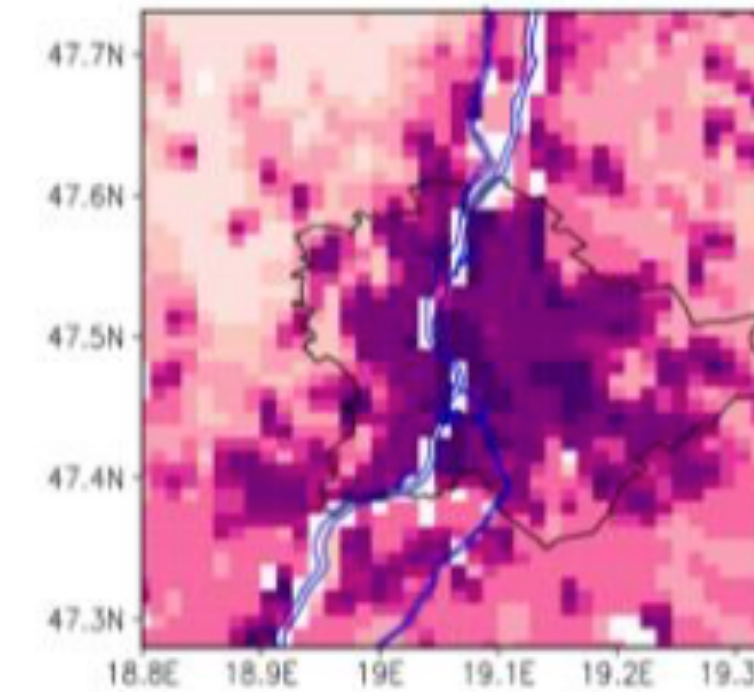
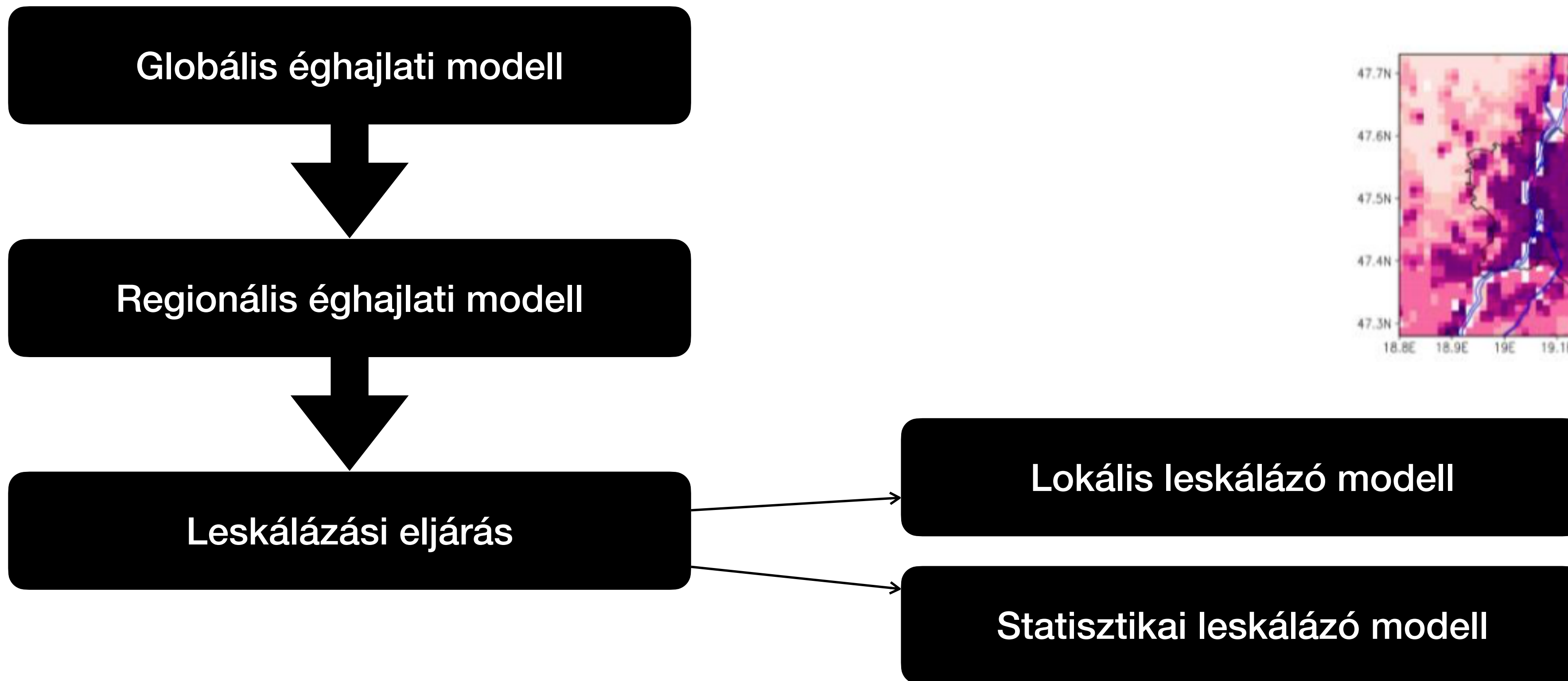
Csapadék anomália [mm]
(2041-2070) vs. (1981-2010)

Coppola et al., 2021.

Éghajlati modellezés

- Az éghajlati modellek számos problémával küzdenek
- Extrém, helyi, átmeneti jelenségek modellezése:

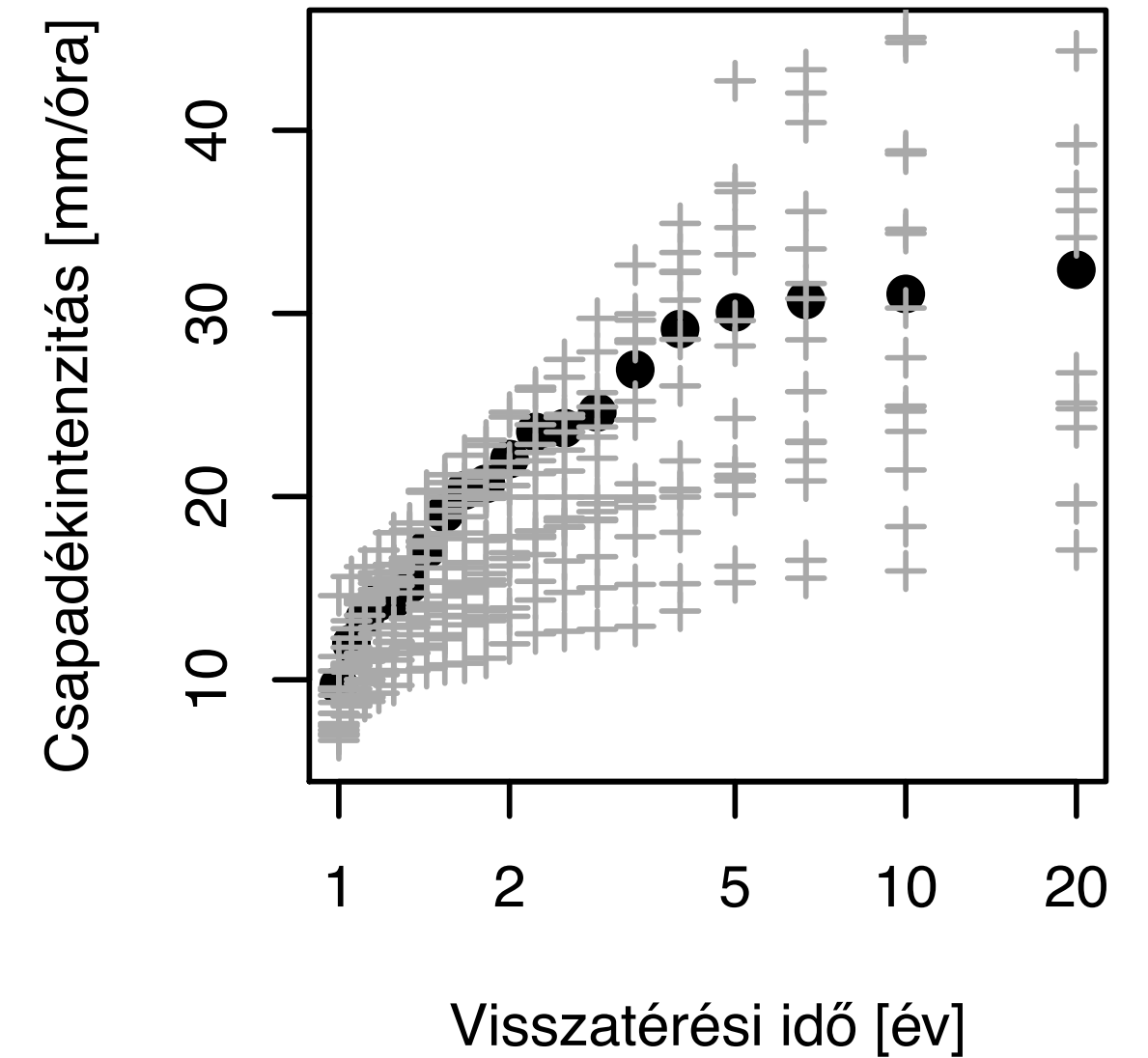
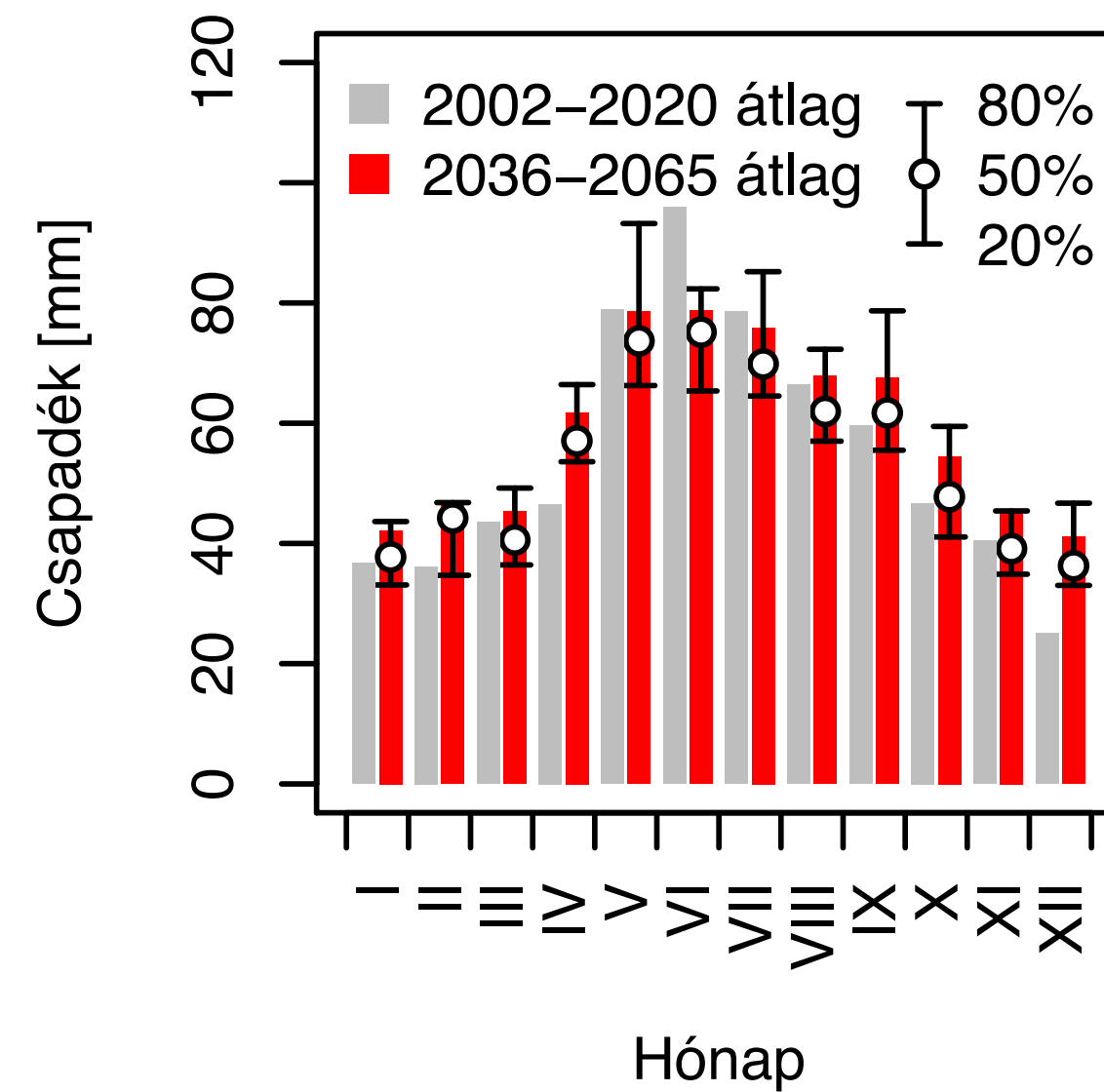
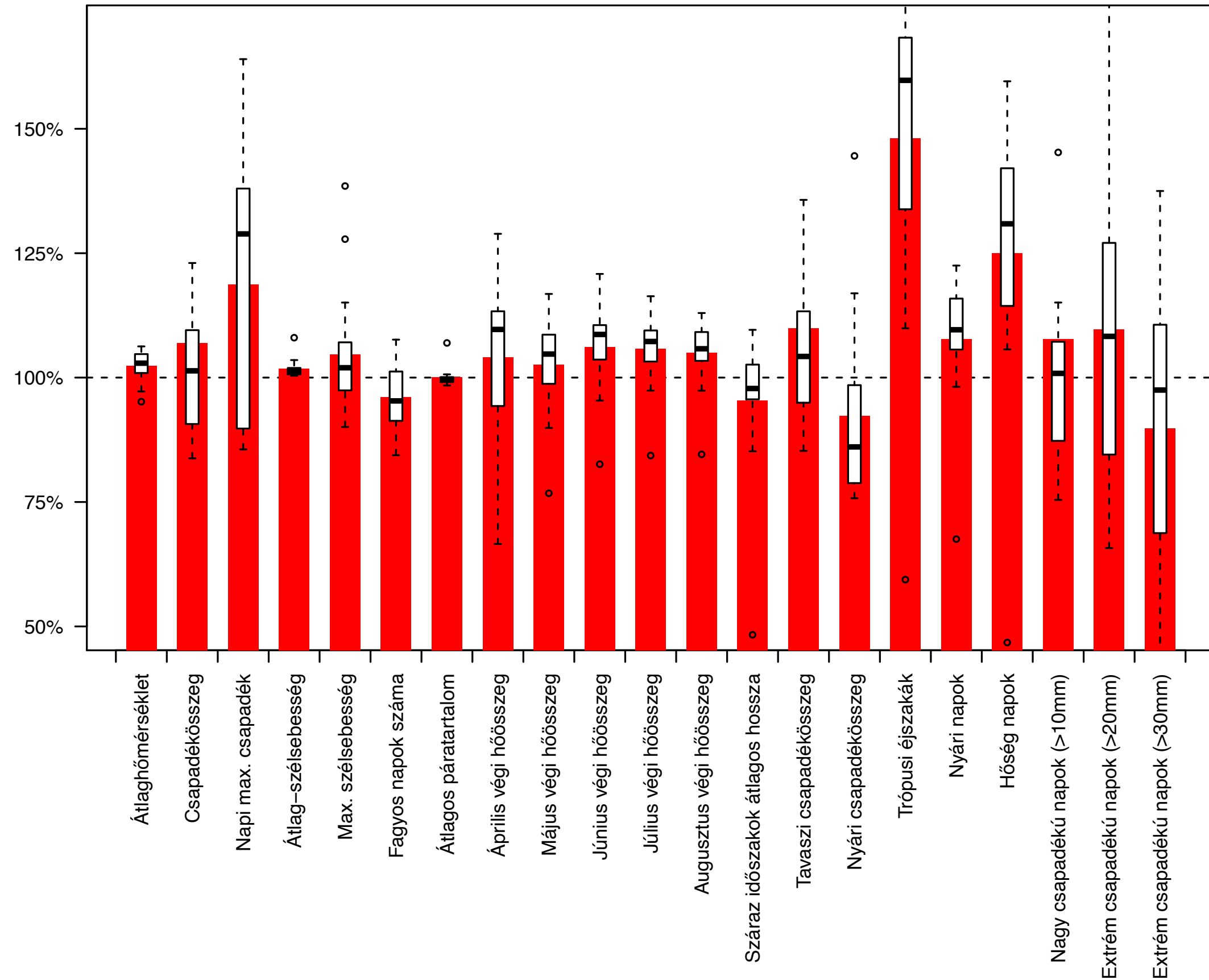

Allaga-Zsebeházi 2024

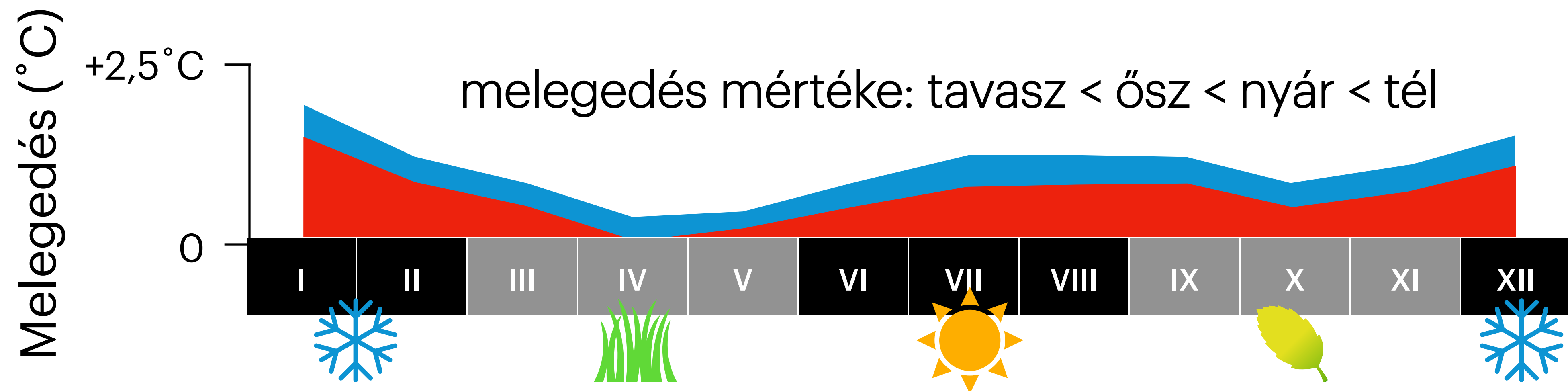
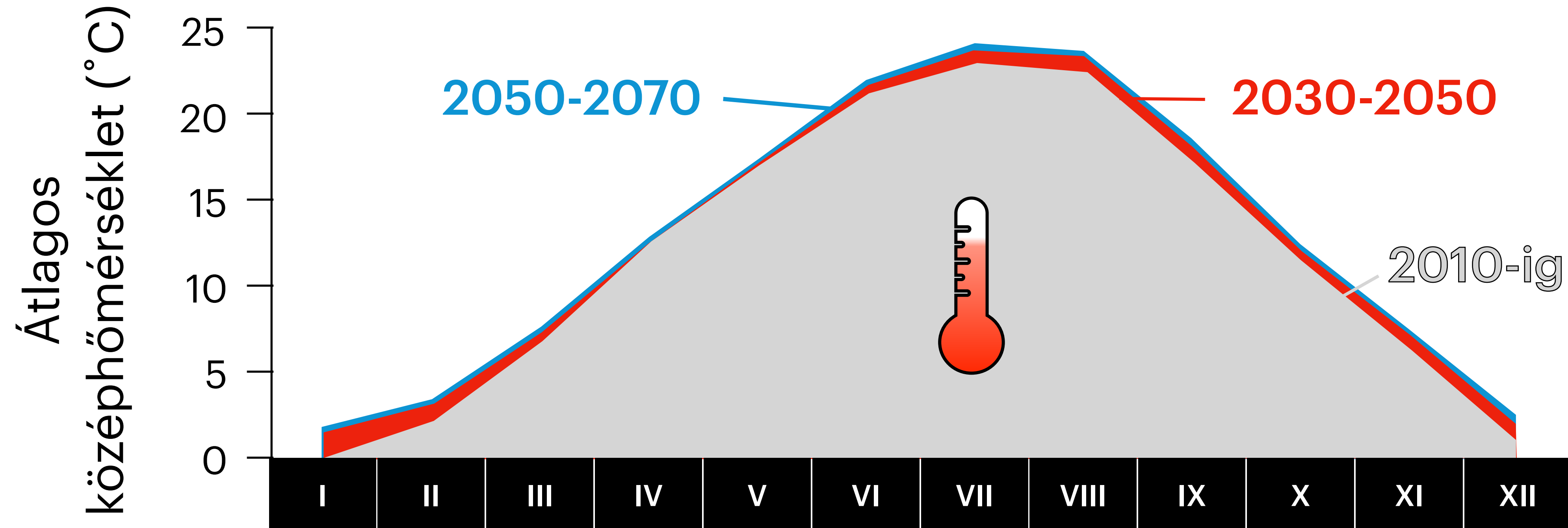
Éghajlati modellezés

Modell-sokaságok:

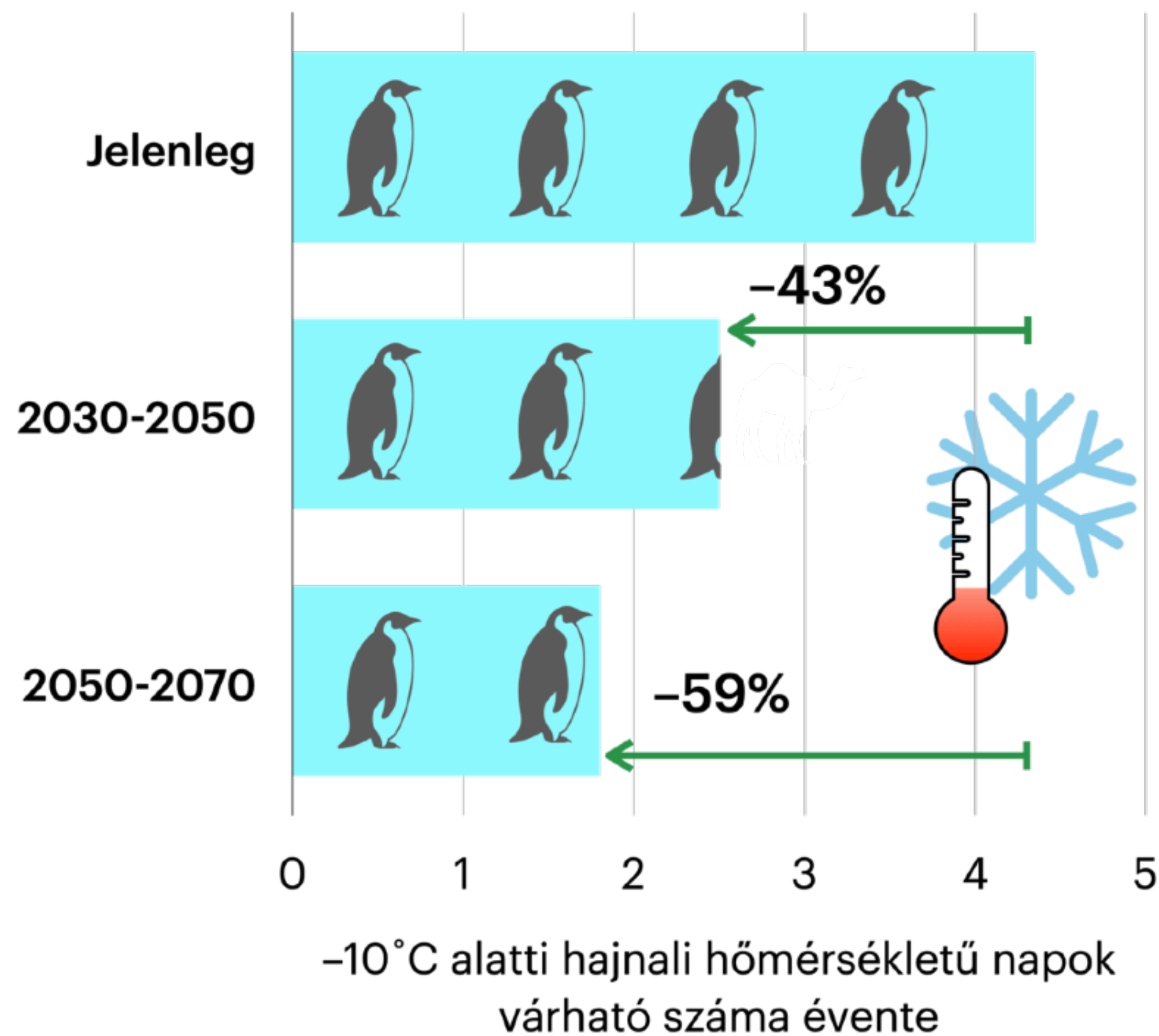
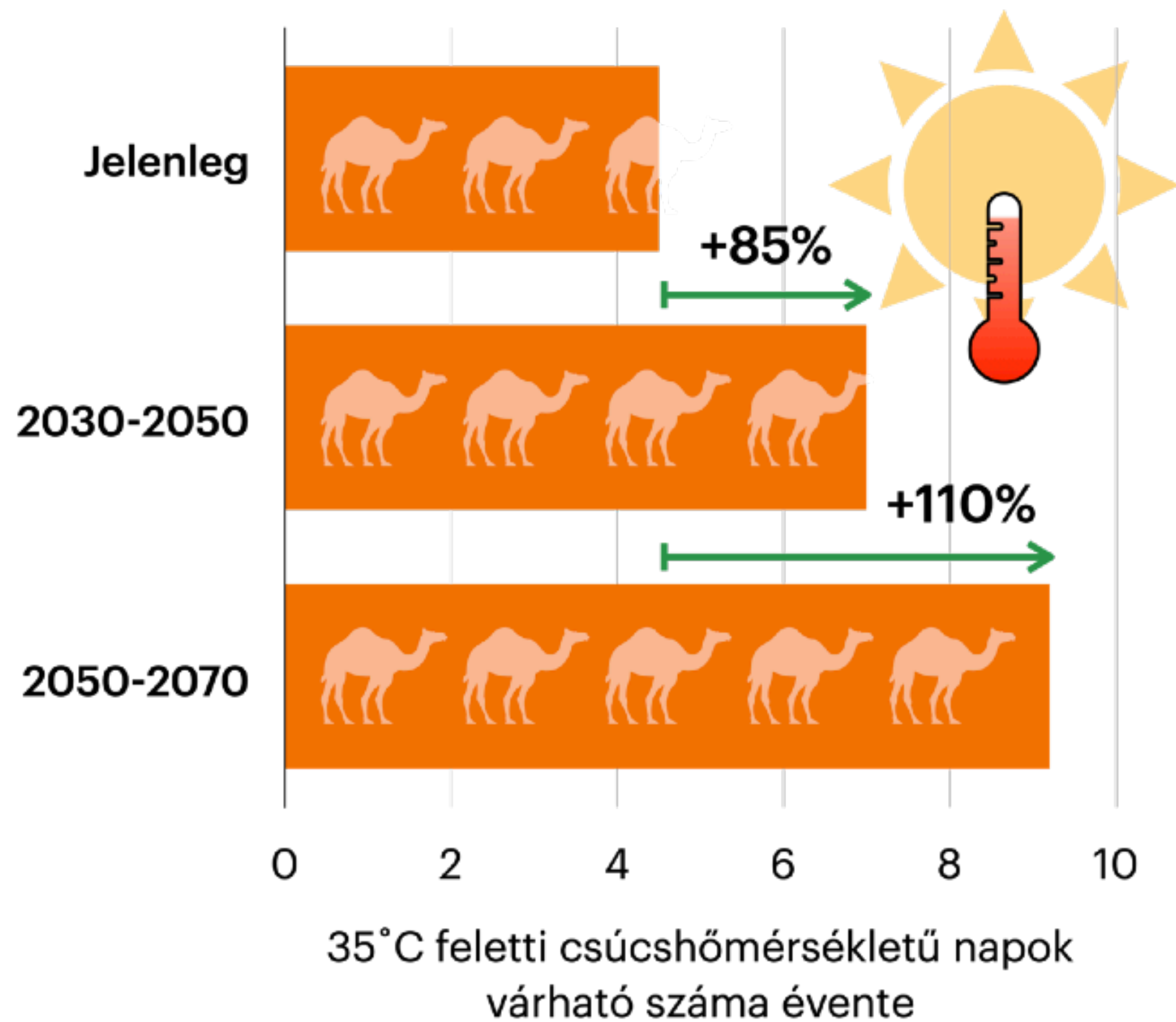
- Hibák csökkentése több éghajlati modell alkalmazásával
- A bizonytalanság megjelenítése a modellek eredményei közti különbségekkel

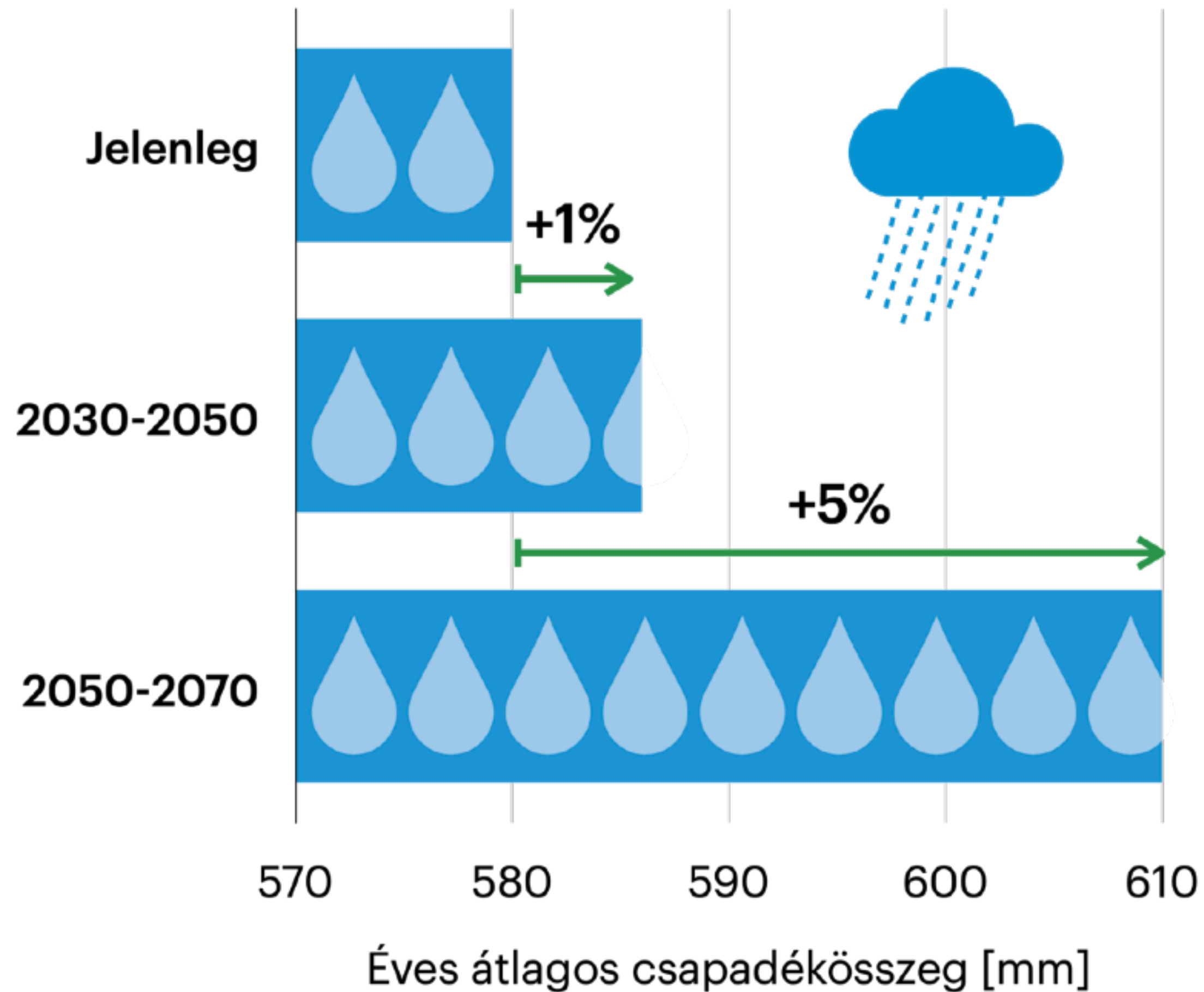
IPCC RCP4.5: a melegedés nagy része 2050 előtt megtörténik

Éghajlati változások

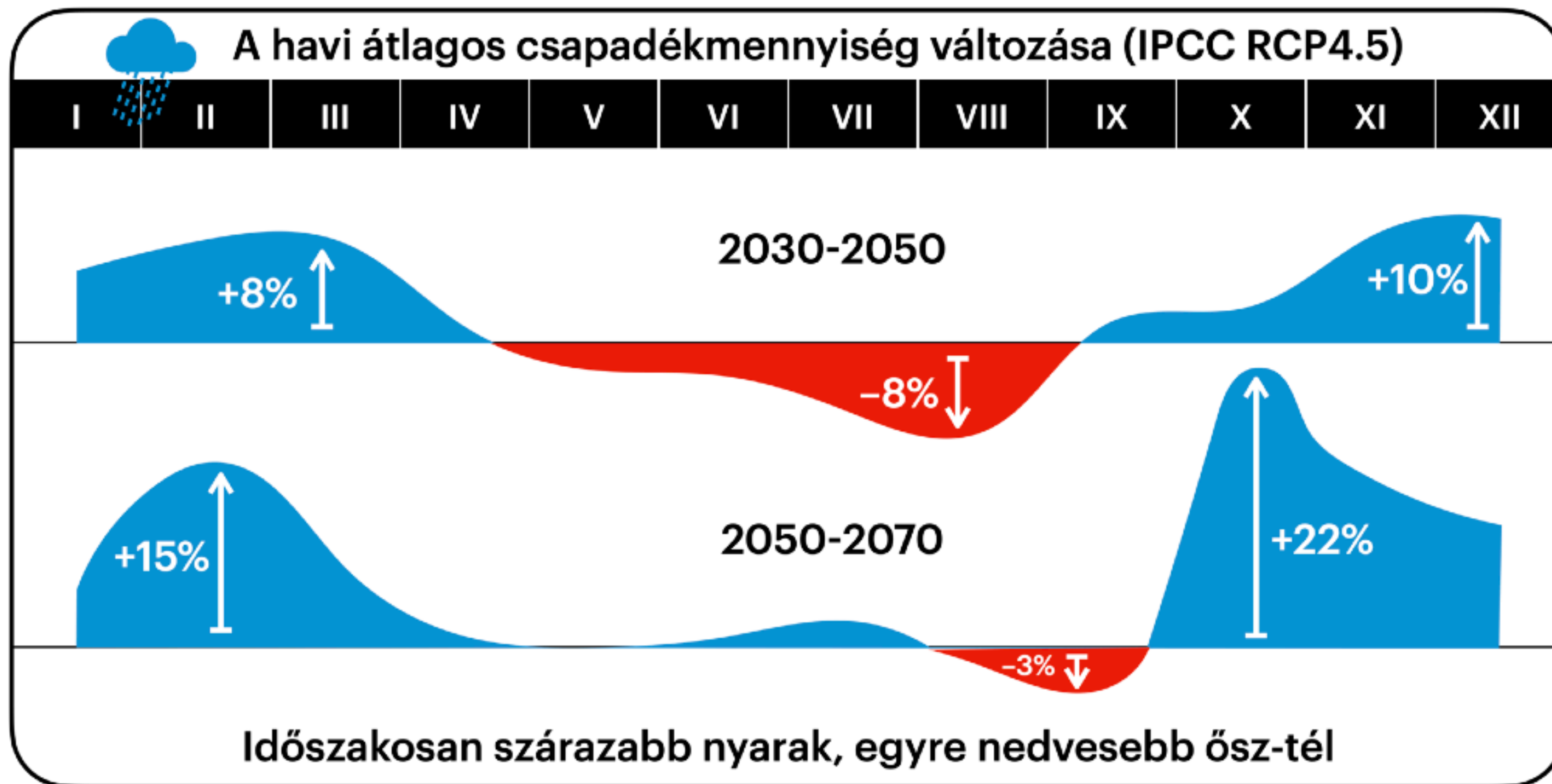

Éghajlati változások

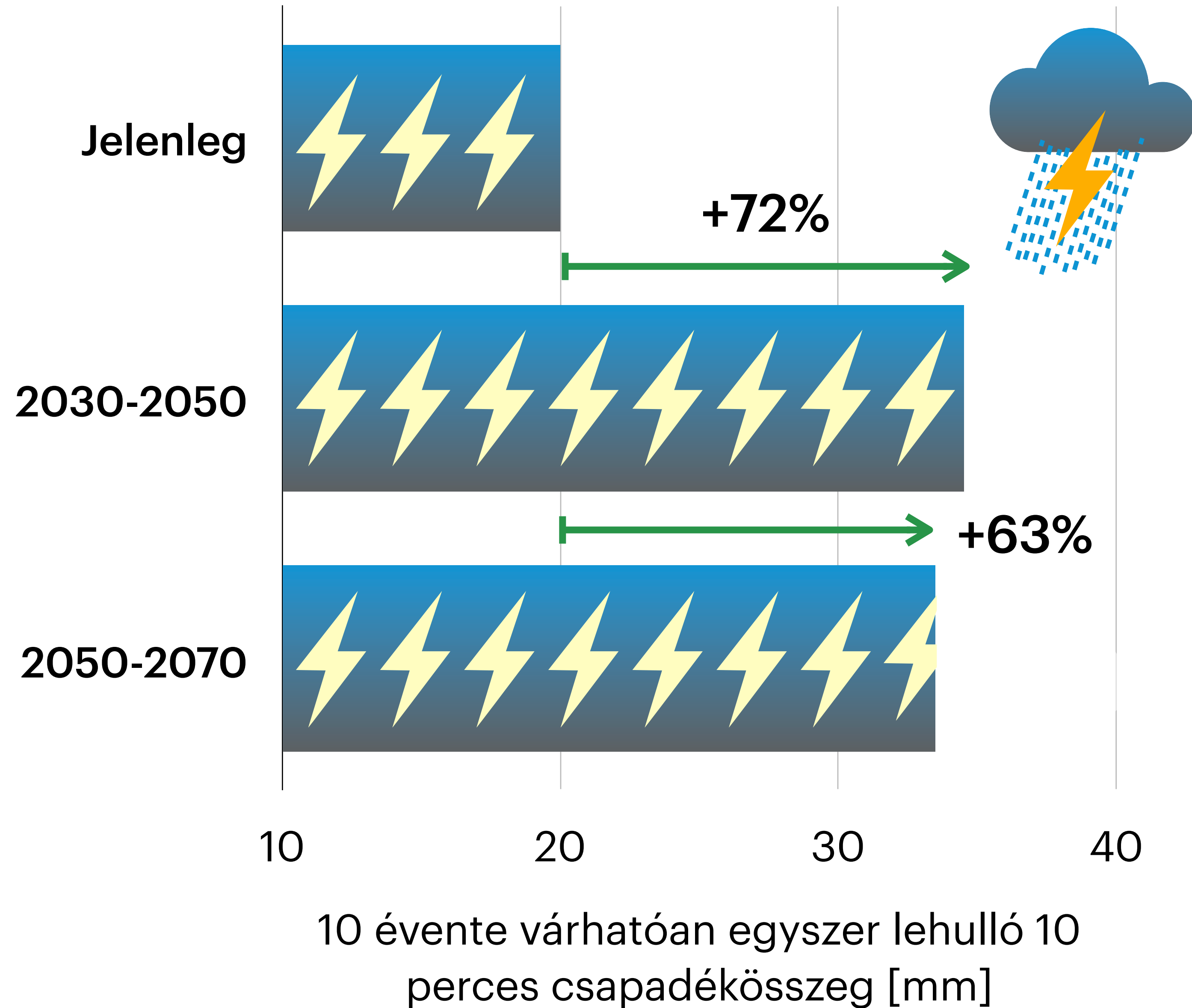

IPCC RCP 4.5	tavaszi	nyári	ősz	téli
Csapadékos napok száma	↓	↓	↑	↑
Intenzív csapadék előfordulása	↑	↓	↑	↑
Száraz időszakok hossza	↑	↑	↑	↑

Éghajlati változások

Éghajlati változások

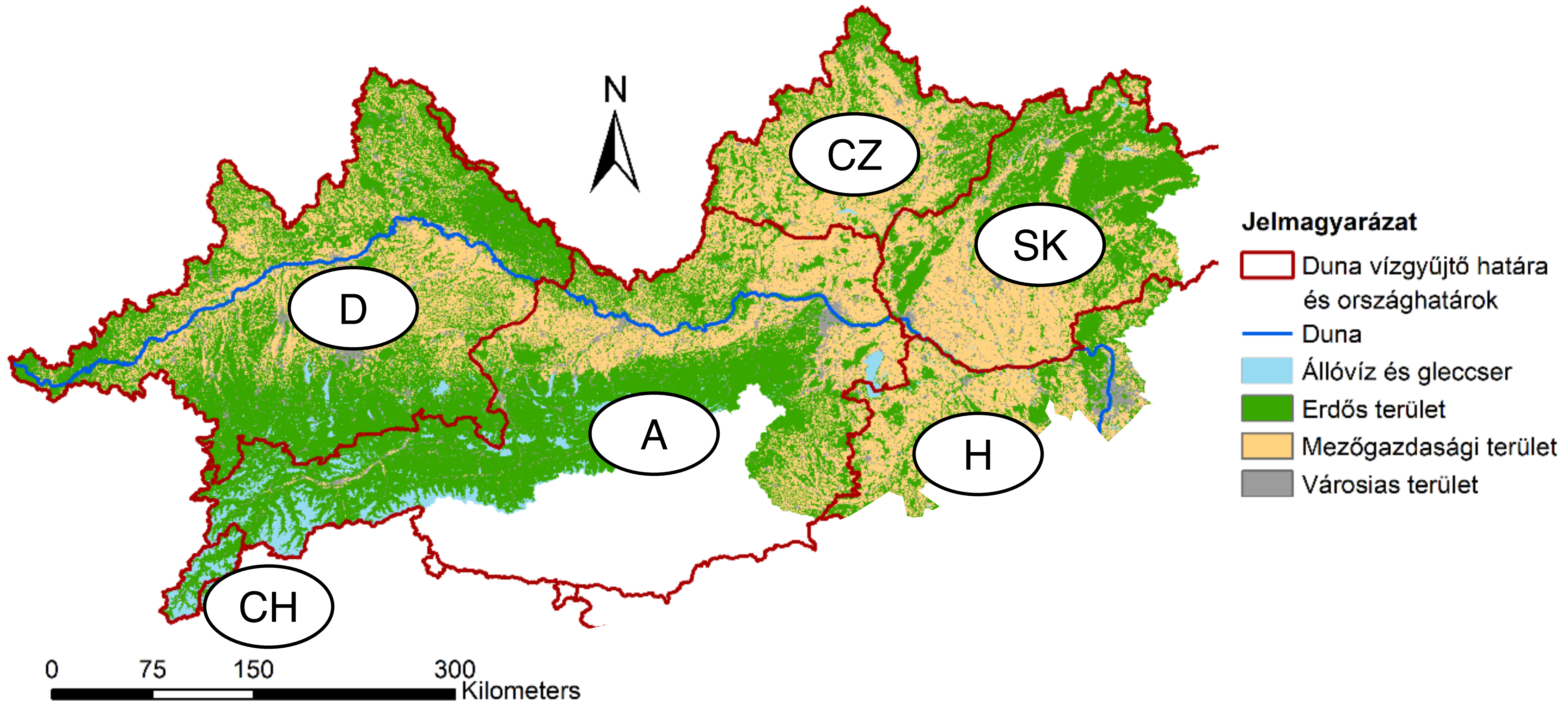

Modellezett tervezési paraméterek (Budapest)

Tervezési paraméter	A jelen extrémek visszatérési ideje a jövőben (év)	Extrém események várható száma 30 jövőbeli év alatt
Éves átlaghőmérséklet	1.3	24
Max. csapadékintenzitás	5.1	6
Max. szélesebesség	16.1	2
Sugárzási összeg	8.5	4
Fagyindex	150	0.2
Max. léghőmérséklet	2.7	11
Benchmark (jelen)	20	1.5

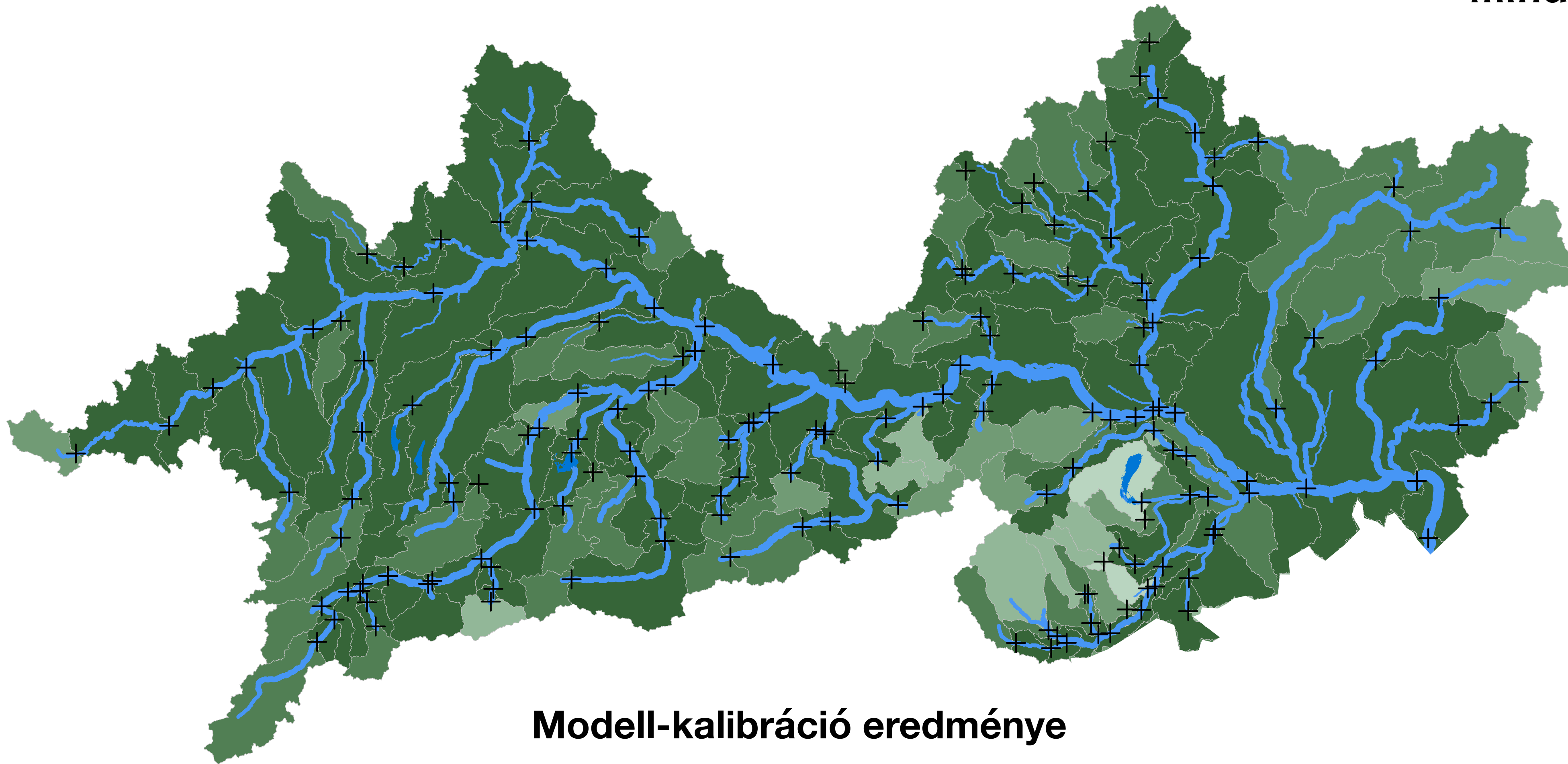
**Közvetett éghajlati hatások:
pl. a Duna vízhozama**

Éghajlatváltozás, de hol?

Csapadék-lefolyás modell

Részvízgyűjtőnként,
minden felvízi vízmércére

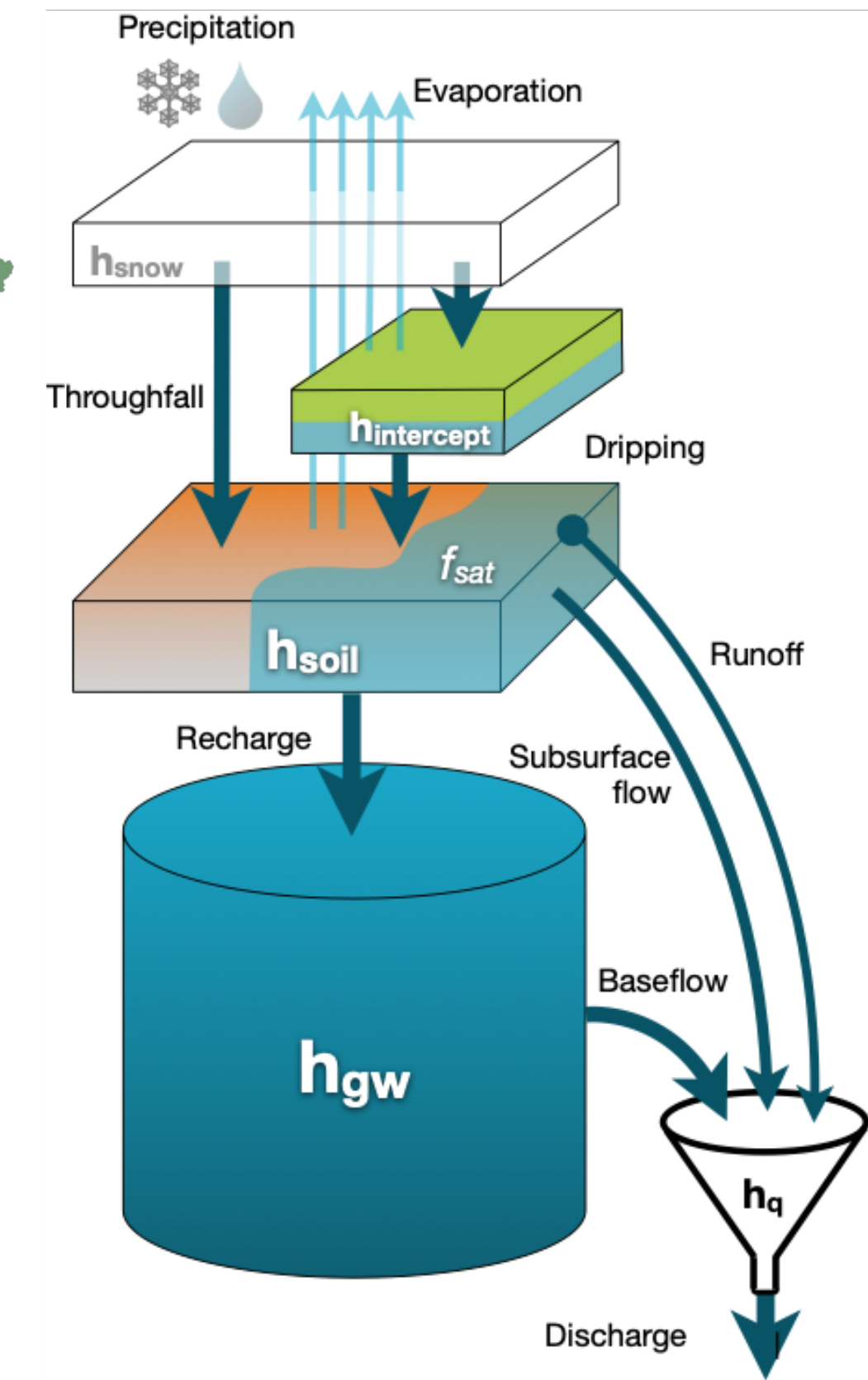

Modell-kalibráció eredménye

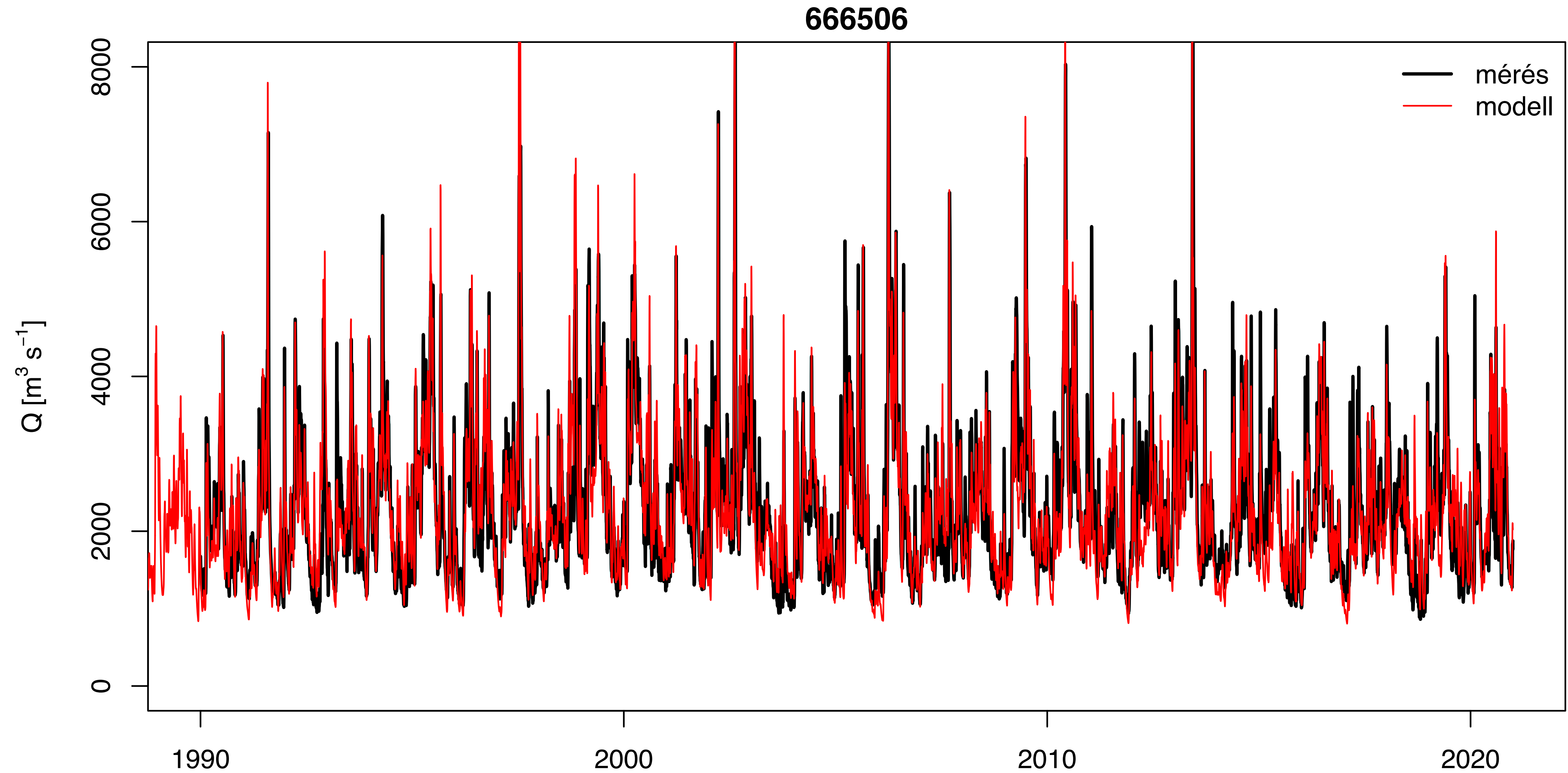
Nash-Sutcliffe index [-]

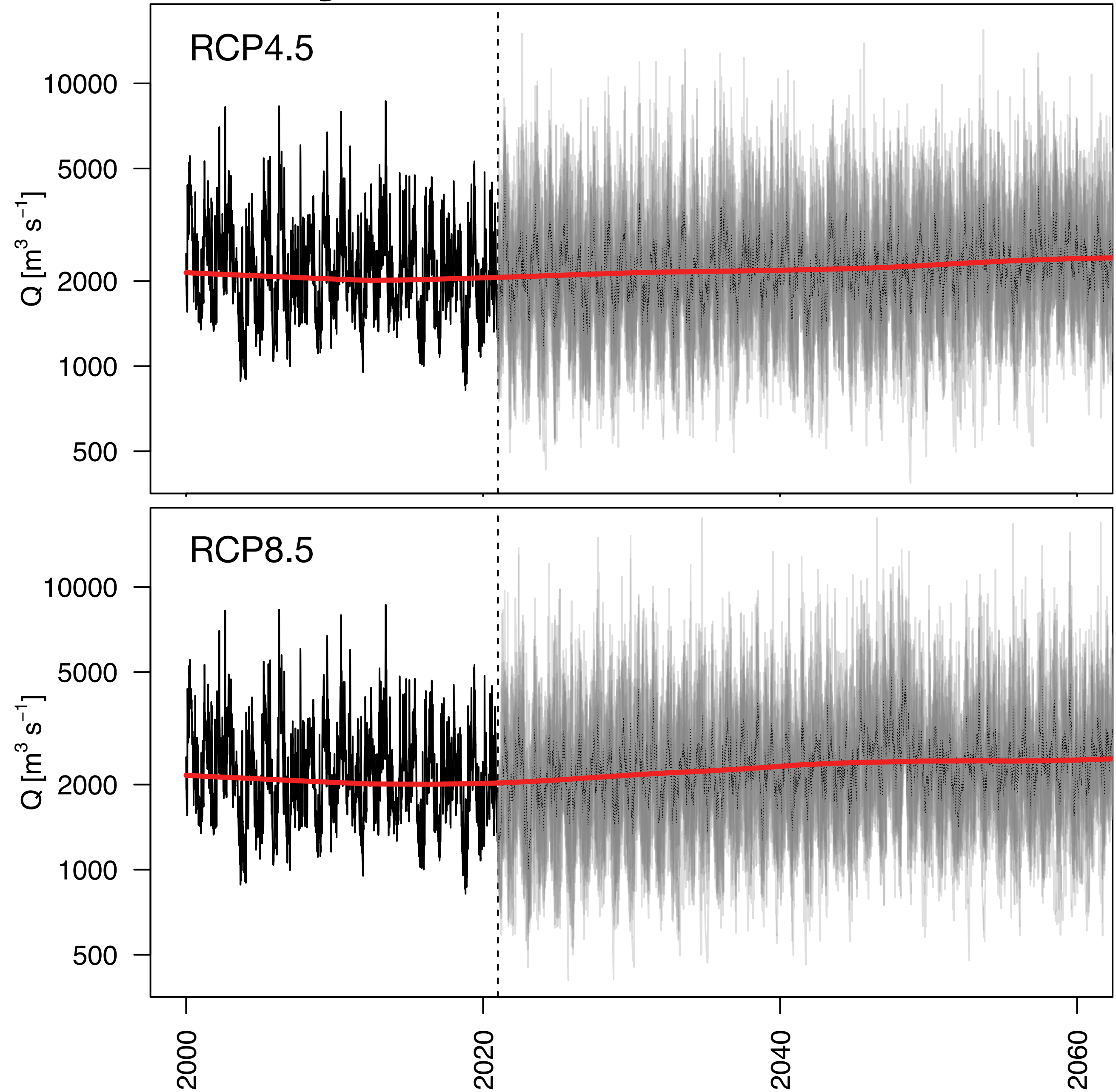
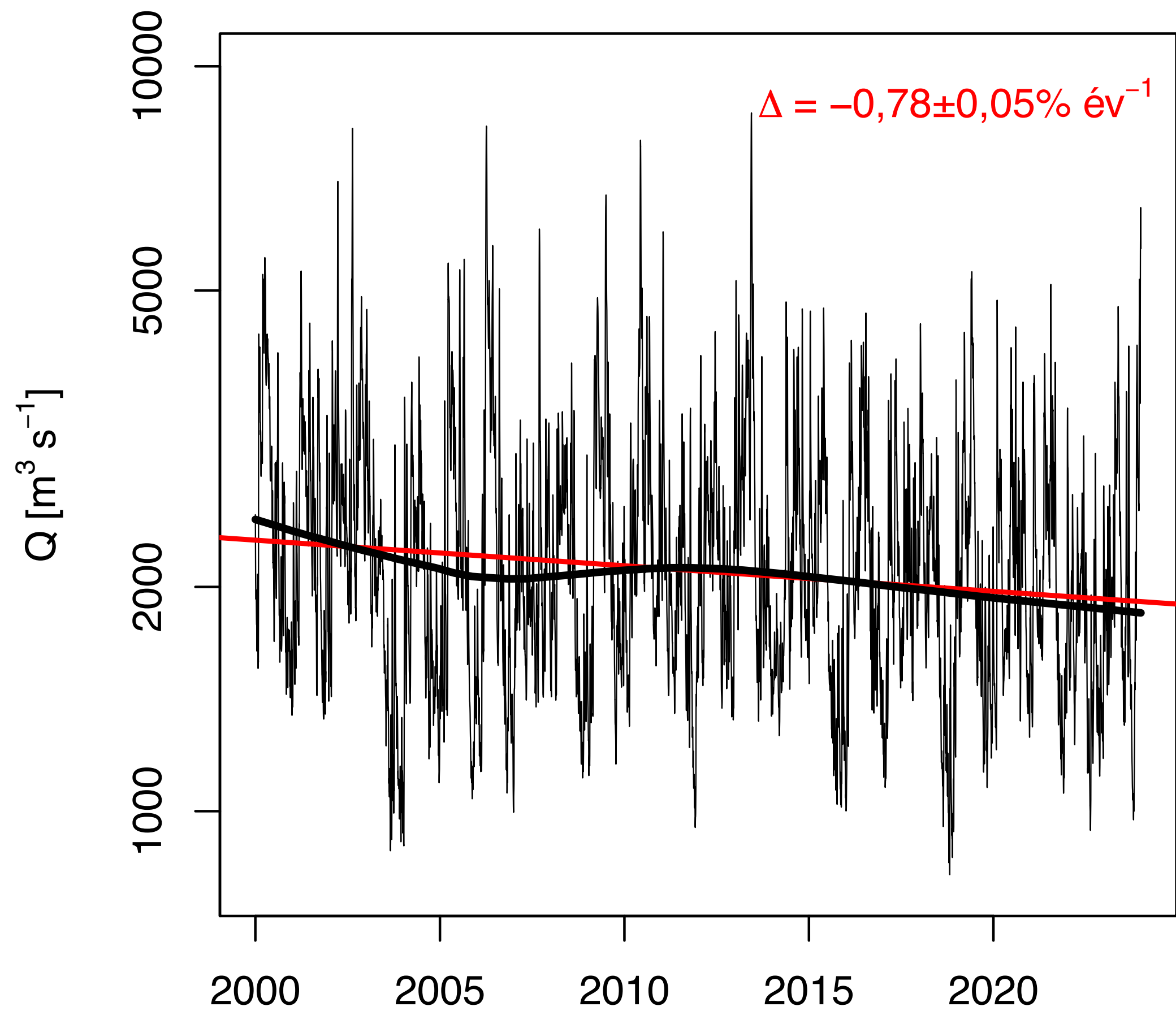
0.0 0.2 0.4 0.6 0.8

Kalibráció és igazolás

Vízhozam-trend a múltban és a jövőben

Köszönöm a figyelmet!